

بررسی اصول بازنگری شده سازمان همکاری و توسعه اقتصادی در زمینه حاکمیت شرکتی

دکتریحیی حساس یگانه

عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی

جواد مرادی

دانشجوی دوره دکتری حسابداری

چکیده

مربوط بودن بین‌المللی آنها همچنان استمرار می‌یابد. اصطلاحات کلیدی: حاکمیت شرکتی، سازمان همکاری و توسعه اقتصادی، شفافیت، پاسخگویی، هیات مدیره، سهامداران.

آغاز سخن

اصول حاکمیت شرکتی سازمان همکاری و توسعه اقتصادی که توسط ۳۰ کشور عضو آن در سال ۱۹۹۹ بنا گردید، به عنوان مرجعی برای کلیه کشورهای جهان مطرح شد. در پی فرآیند گسترده بازنگری که منجر به اتخاذ اصول بازنگری شده حاکمیت شرکتی در بهار سال ۲۰۰۴ گردید، اکنون این اصول انعکاسی از اجماع جهانی در مورد اهمیت حیاتی حاکمیت شرکتی مناسب در حفظ حیات و ثبات اقتصاد کشورهاست.

حاکمیت شرکتی مناسب - قواعد و رویه‌های حاکم بر روابط بین مدیران و سهامداران شرکت‌ها و همچنین ذینفعانی نظیر کارکنان و بستانکاران - از طریق جلب اطمینان بازار، کمک به سلامت بازار و کارایی اقتصادی، ثبات مالی و رشد اقتصادی را به ارمغان می‌آورد. رسوایی‌های اخیر شرکت‌ها توجه دولت‌ها، قانونگذاران، شرکت‌ها، سرمایه‌گذاران و نیز عموم را به سوی

اصول حاکمیت شرکتی مطرح شده توسط سازمان همکاری و توسعه اقتصادی، برای بهبود حاکمیت شرکتی با توجه به رسوایی‌های شرکت‌ها (که دولت‌ها را به فکر اصلاح رویه‌های حاکمیت شرکتی انداخت)، در سال ۲۰۰۴ مورد بازنگری قرار گرفت. از زمان انتشار اولیه اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی در سال ۱۹۹۹، این اصول در گستره جهانی به عنوان معیار بین‌المللی در تعیین سیستم حاکمیت شرکتی مناسب مطرح شد و توسط دولت‌ها، قانونگذاران، سرمایه‌گذاران، شرکت‌ها و سهامداران اعم از اعضای سازمان همکاری و توسعه اقتصادی یا غیر آن، فعالانه مورد استفاده قرار گرفته و توسط میزگرد ثبات مالی (FSF)^۱ به عنوان یکی از دوازده استاندارد کلیدی سیستم‌های مالی مطرح گردید. بازنگری انجام شده نه تنها تجربیات کشورهای عضو سازمان همکاری و توسعه اقتصادی را منعکس کرد، بلکه تجربیات مربوط به اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه را نیز لحاظ کرد. این مقاله نشان می‌دهد که چگونه این اصول بازنگری شده، با تجربیات اخیر از کشورهای غیرعضو سازمان همکاری و توسعه اقتصادی تطابق دارد به نحوی که

سیستم‌های حاکمیت شرکتی سوق داده و توجه بیشتر به چنین مسائلی را گوشزد می‌کنند.

اصول حاکمیت شرکتی سازمان همکاری و توسعه اقتصادی رهنمودهای خاصی برای سیاستگذاران، قانونگذاران و افراد بازار در مورد اصلاح چهارچوب قانونی، ساختاری و دولتی فراهم می‌آورد که حاکمیت شرکتی را شکل می‌دهد و تمرکز آن بر شرکت‌هایی است که سهام آنها توسط عموم مبادله می‌گردد. همچنین رهنمودها و پیشنهادهای عملی برای بورس‌های اوراق بهادار، سرمایه‌گذاران، شرکت‌ها و دیگر اشخاصی فراهم می‌آورد که به نحوی در فرآیند برقراری حاکمیت شرکتی مناسب ایفای نقش می‌کنند. این اصول به عنوان یکی از ۱۲ استاندارد کلیدی میزگرد ثبات مالی (FSF) تایید شده است. اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی به عنوان معیار بین‌المللی حاکمیت شرکتی مطرح شده که مبنایی برای ایجاد دستورالعمل‌های اولیه توسط دولت‌ها یا بخش خصوصی می‌باشد. سازمان همکاری و توسعه اقتصادی در سال ۲۰۰۳، بازبینی این اصول را با هدف گسترش دامنه شمول آنها در دستور کار خود قرار داد. این اصول جدید در آوریل ۲۰۰۴ توسط دولت‌ها عضو مورد توافق قرار گرفت.

بازبینی این اصول نه تنها انعکاسی از تجربیات کشورهای عضو سازمان همکاری و توسعه اقتصادی است، بلکه تجربیات اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه را نیز شامل می‌شود. که به نحوی با سازمان همکاری و توسعه اقتصادی یا سازمان‌های زیرمجموعه مرتبط بودند. مشاوره با کشورهای غیر عضو، اولین بار در میزگردهای آسیایی، اروپایی آسیایی، آمریکای لاتین، روسیه و اروپای جنوب شرقی انجام شد. نتایج حاصل از این میزگردها در نشریه "تجربیات حاصل از میزگردهای منطقه‌ای حاکمیت شرکتی" (OECD، ۲۰۰۳) منتشر شد. تجربیات دیگری نیز از سایر مذاکرات با ۴۳ کشور غیر عضو درگیر در اجرای منشور جهانی حاکمیت شرکتی^۲ کسب شده است. مقاله حاضر نحوه لحاظ کردن تجربیات کشورهای غیر عضو در بازنگری اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی (با هدف افزایش ارزش جهانی این اصول از دید کشورهای دیگر) را بررسی می‌کند.

نحوه بازنگری در اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی

در سال ۲۰۰۲، مسئولان سازمان همکاری و توسعه اقتصادی عموم را به ارزیابی اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی فرا خواندند و این امر تا سال ۲۰۰۴ یعنی یکسال زودتر از برنامه

تعیین شده، دقیقاً زمانی خاتمه یافت که رسوایی‌های شرکتی منجر به از بین رفتن اعتماد به سلامت شرکت‌ها و موسسات مالی و بازارها گردید. با هدف حمایت از این اقدام، مسئولان خواستار تحقیقی در زمینه توسعه حاکمیت شرکتی در کشورهای عضو سازمان همکاری و توسعه اقتصادی با هدف کسب درس‌ها و مفاهیمی شدند که باید در کاربرد اصول بدانها توجه داشت.

ارزیابی مذکور با مسئولیت کارگروه راهبری حاکمیت شرکتی سازمان همکاری و توسعه اقتصادی^۳ با مشارکت فعال موسسات کلیدی بین‌المللی شامل بانک تصفیه بین‌المللی^۴، صندوق پول بین‌المللی^۵، بانک جهانی^۶، میزگرد ثبات مالی (FSF)، سازمان بین‌المللی کمیسیون‌های اوراق بهادار^۷ و کمیته بال^۸ انجام پذیرفت. رهبران تجاری و نمایندگان کارگری شامل کمیته مشاوره صنعتی - تجاری سازمان همکاری و توسعه اقتصادی و کمیته مشاوره اتحادیه بازرگانی نیز در جلسات برگزاری به شکل موردی مشارکت کردند.

کارگروه مذکور پرسشنامه‌ای برای کشورهای عضو ارسال و از آنان اطلاعاتی در مورد موضوعات حاکمیت شرکتی، نیروهای فعال در این زمینه و معیارهای ارزیابی خط مشی پیشنهادی درخواست کرد. در مجموع پاسخ‌های دریافتی با در نظر گرفتن رویه‌های مورد استفاده در کشورهای عضو سازمان همکاری و توسعه اقتصادی، به شکل‌گیری "مبانی حاکمیت شرکتی: تحقیقی پیرامون توسعه در کشورهای عضو سازمان همکاری و توسعه اقتصادی" (OECD، ۲۰۰۴ ب) منجر شد که در ادامه مطرح می‌گردد. فرآیند ارزیابی شامل مشاوره‌های گسترده با بخش خصوصی و گروه‌های کارگری و اجتماعی بود. سه کنفرانس مشاوره‌ای با حضور هیات مدیره شرکت‌ها توسط کارگروه راهبری برگزار گردید. به علاوه دبیرخانه عمومی سازمان همکاری و توسعه اقتصادی^۹ دو کنفرانس اطلاع‌رسانی همراه با نمایندگان موسسات کلیدی بین‌المللی، تجاری و نیروهای کاری برگزار کرد. در ژانویه ۲۰۰۴ پیش‌نویس اصول بازنگری شده از طریق اینترنت برای اظهار نظر عموم در دسترس قرار گرفت. حدود ۷۵ مورد پذیرش از سوی بخش خصوصی، انجمن‌های حرفه‌ای، اتحادیه‌های تجاری و بازرگانی دریافت شد.

مربوط بودن اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی برای کشورهای غیر عضو

اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی برای کشورهای

حاکمیت شرکتی؛ افشا و شفافیت؛ و مسئولیت‌های هیات مدیره را پوشش می‌دهد. (نمایشگر ۱ را ملاحظه کنید). نمایشگر ۱، توضیحات اضافی در مورد هر یک از این زمینه‌ها و معیارهای سنجش مربوط را بیان می‌کند که در دستیابی به آنها سودمند است. راز موفقیت این اصول آنست که از پیش تجویز شده نیستند و بر مبنای قواعد و اصول بنا شده‌اند، به نحوی که مربوط بودن خود را حتی در شرایط مختلف دولتی، اقتصادی و اجتماعی حفظ می‌کنند و برای شرکت‌های غیر عضو سازمان همکاری و توسعه اقتصادی نیز قابلیت کاربرد دارند.

الزامات اساسی چهارچوب‌های قانونی و ساختاری با هدف حمایت از حاکمیت شرکتی اثربخش جزء لاینفک اصول هستند. بخش اول شامل اصولی به منظور تدوین چنین چهارچوبی است و نیاز به قوانین و مقرراتی را بیان می‌کند که هم الزام می‌شوند و هم مورد بازنگری قرار گیرند. تجربیات اقصی نقاط جهان حاکی از آنست که مفهوم شرکت‌های سهامی مالی مسئولیت محدود عضو بورس اوراق بهادار^{۱۱} با موفقیت در بسیاری از کشورها مطرح شده است، ولی سیستم قانونی و دولتی همراه، غالباً از آن فاصله دارد که منجر به برخی سوءاستفاده‌ها از حقوق اقلیت و یا کاهش جنبه‌های رشد و توسعه شرکت هنگامی می‌شود که بازارهای مالی و اعتباری خود را از دست می‌دهند یا در دستیابی به موقعیت اعتباری شکست می‌خورند.

سایر زمینه‌هایی که تحت پوشش اصول قرار دارند، برحسب ۵ بخش کلی مطرح شده قابل طبقه‌بندی است. به عنوان مثال، هدف آنها ایجاد سیستم اثربخش نظارتی و ایجاد توازن بین هیات مدیره و مدیران است. مدیران حرفه‌ای در شرکت‌های فهرست شده پیشرفته یا شرکت‌هایی که قسمت اعظم سهام آنها را در اختیار دارند، از نقشی کلیدی برخوردار هستند، اما به منظور جلوگیری از سوءاستفاده احتمالی از موقعیت توسط آنها، نظارت اثربخش توسط هیات مدیره بر آنان الزامی است. اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی براینکه چنین نظارتی نباید مستلزم درگیری روزمره مدیران باشد، بلکه باید رهنمودهای راهبردی برای هدایت شرکت فراهم آورد و در برگزیده نظارت بر کنترل‌های داخلی باشد، تاکید می‌کنند.

حال سوال آنست که چه کسی بر ناظران نظارت کند؟ هیات مدیره نیز به نوبه خود در مقابل سهامداران پاسخگو است و سهامداران باید از حقوق سهامداری خود در عزل و نصب اعضای هیات مدیره استفاده کنند و باید شرکت در برخورد با آنها عادلانه

غیرعضو نیز تا حدود بسیار زیادی مربوط تلقی می‌شوند. تجربیات حاصل از بررسی تعاملات مالی و اقتصادی در اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه مؤید این موضوع است که چهارچوب ساختاری ضعیف حاکمیت شرکتی با رشد و توسعه بازارهای مالی مغایر است (کلاسنس، ۲۰۰۳). حاکمیت شرکتی مناسب پلی به منظور پر کردن شکاف بین منافع افرادی (اعم از سهامدار اکثریت و سایر سهامداران) است که شرکت را هدایت می‌کنند و منجر به افزایش اطمینان سهامداران و کاهش هزینه سرمایه شرکت می‌گردد. همچنین حاکمیت شرکتی مناسب اطمینانی از این است که شرکت در عمل به تعهدات خود صادق است و با ذی‌نفعانی چون کارکنان و بستانکاران روابطی برقرار می‌شود که نتیجه آن خلق ارزش برای ذی‌نفعان خواهد بود. به منظور حمایت از منشور حاکمیت شرکتی در سطح جهانی، سازمان همکاری و توسعه اقتصادی با همکاری گروه بانک جهانی، میزگردهای منطقه‌ای حاکمیت شرکتی را در ۵ نقطه آسیا، روسیه، آمریکای لاتین، اروپا و اروپای جنوب شرقی برگزار کرد. طی بیش از ۵ سال گذشته، سازمان همکاری و توسعه اقتصادی ۳۰ جلسه در ۱۸ کشور در این زمینه برگزار کرده و ۳۸ کشور غیرعضو نیز در این میزگردها حضور داشته‌اند.

میزگردهای مذکور حاکی از وجود چالش‌های گسترده‌ای در این ۵ منطقه، در زمینه حاکمیت شرکتی بود. بسیاری از نمایندگان کشورهای حاضر در میزگردها، خواهان پیشنهاد و اجرای دستورالعمل‌هایی در پاسخ به این چالش‌ها بودند. با این وجود، کارهای زیادی باقی مانده که به انجام نرسیده است. این میزگردهای منطقه‌ای، مقالاتی از اولویت‌های منطقه‌ای در مورد دستورالعمل حاکمیت شرکتی فراهم آوردند و باید این میزگردها به منظور کمک به توسعه و اجرای این دستورالعمل‌ها استمرار یابد. برخی از یافته‌های حاصل از این میزگردهای منطقه‌ای در ادامه خلاصه شده است. میزگردهای مذکور قابلیت کاربرد اصول به‌عنوان مرجعی در عرصه‌های مختلف حکومتی، اقتصادی و فرهنگی را تایید می‌کند.

اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی و موضوعات کلیدی آن

اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی شش زمینه کلیدی حاکمیت شرکتی، اطمینان از ایجاد بستر لازم برای چهارچوب اثربخش حاکمیت شرکتی؛ حقوق سهامداران؛ نقش ذی‌نفعان در

۱) اطمینان از ایجاد بستر لازم برای چهارچوب اثربخش حاکمیت شرکتی
چهارچوب حاکمیت شرکتی باید شفافیت و کارایی بازار را افزایش دهد. با قوانین و مقررات مطابقت داشته باشد و به وضوح مسئولیت را بین مقامات مختلف نظارتی، قانونگذاری و اجرایی تقسیم نماید.

۲) توجه به حقوق سهامداران و وظیفه کلیدی مالکان
چهارچوب حاکمیت شرکتی باید از اعمال حقوق سهامداران حمایت کند و موجبات تسهیل این مهم را فراهم آورد.

۳) رعایت مساوات و عدالت در برخورد با سهامداران
چهارچوب حاکمیت شرکتی باید از رفتار عادلانه در قبال همه سهامداران از جمله سهامداران اقلیت و سهامداران خارجی، اطمینان دهد. همه سهامداران باید بتوانند در قبال هرگونه تضییع حقوق خود، به نحوی اثربخش، دادخواهی نمایند.

۴) نقش ذی‌نفعان در حاکمیت شرکتی
چهارچوب حاکمیت شرکتی باید حقوق همه ذی‌نفعان براساس قانون یا توافق‌های دوجانبه را شناسایی کند و همکاری فعالانه بین شرکت‌ها و ذی‌نفعان در راستای ایجاد ثروت، شغل و سلامت مالی شرکت‌ها را ترغیب نماید.

۵) افشا و شفافیت
چهارچوب حاکمیت شرکتی باید از افشای صحیح و به موقع موضوعات با اهمیت در مورد شرکت شامل موقعیت مالی، عملکرد، مالکیت و نظارت بر شرکت اطمینان دهد.

۶) مسئولیت‌های هیات مدیره
چهارچوب حاکمیت شرکتی باید از هدایت شرکت با نگرشی بلندمدت، نظارت اثربخش مدیریت توسط هیات مدیره و پاسخگویی هیات مدیره در قبال شرکت و سهامداران، اطمینان دهد.

رهنمودهای بیشتری در مورد رعایت حقوق اعتباردهندگان و ایجاد ساختار اثربخش، با توجه ویژه به توان بازپرداخت دیون^{۱۱}، ارائه می‌دهد.

تقویت و تضمین اجرایی اصول و قوانین
شاید موضوع اصلی مطرح در میزگردها، اهمیت اصلاح اجرای قوانین و مقررات موجود باشد. در حالی که رویه‌های قانونی بین کشورهای مختلف متفاوت هستند، براین مهم که ساختار، مراقبت و ظرفیت چهارچوب قانونی و قضاوتی جزء لاینفک محیط حاکمیت شرکتی است، اجماع کلی وجود دارد. در کلیه میزگردها برحذف شکاف بین مقررات رسمی پیش‌بینی شده و آنچه عملاً اجرا می‌گردد، تاکید شده است.

و یکسان برخورد کنند. استفاده اثربخش از حقوق مالکانه به منظور نظارت و تاثیر بر هیات مدیره مستلزم تدوین استانداردهای ریشه‌ای در مورد افشا و شفافیت می‌باشد. اگر چه در واقعیت پیچیدگی امر بیش از آنست که شرکت‌ها و مدیریت آنها از طریق کنترل توسط سهامدار مسلط بدان دست یابند، اما این مساله نظارتی توسط اصول مدنظر قرار گرفته است. نهایتاً اینکه، اگر شرکت قصد دارد موفق باشد، هیات مدیره باید به ذی‌نفعانی نظیر کارکنان و اعتباردهندگان توجه کند که با در اختیار گذاشتن منابع خود حامی شرکت هستند و اطلاعات به موقع و مربوط در اختیار آنان قرار دهد. اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی در گذشته نیز این موضوع را خطاب قرار داده است، ولی اکنون

از ایفای مسئولیت‌های خود سرباز می‌زند، مگر آنکه مقامات قانونی به اقدامات راهگشا و مناسب روی آورند.

اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی رهنمودی گسترده برای دولت‌ها فراهم می‌آورند که به آنها نشان می‌دهد چگونه چهارچوب حاکمیت شرکتی خود را مورد بازنگری قرار دهند تا به مطلوب خود دست یابند. سیاستگذاران با این بینش که یک چهارچوب نظارتی مناسب، بر عملکرد کلی اقتصاد، سلامت بازار و افزایش انگیزش‌های افراد و ارتقای شفافیت و کارایی بازار موثر است، به ایجاد چنین چهارچوبی ترغیب می‌شوند. این امر باید منجر به اصلاح پیاده‌سازی و اجرای قوانین، کاهش هزینه‌های ناشی از قوانین دست‌وپاگیر و حداقل کردن تبعات ناخواسته اقدامات سیاسی گردد. لذا به منظور دستیابی به بازاری سالم، الزامات قانونی موثر بر رویه‌های حاکمیت شرکتی باید شفاف، اجرایی و مطابق با مقررات باشند.

اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی انواع سازوکارهایی را نیز در برمی‌گیرد که باید به منظور حفاظت از حقوق اشخاص برقرار گردند. مقامات دولتی ناظر، قانونگذار و مجری باید از اختیار، صلاحیت و منابع لازم به منظور ایفای وظایف محوله به صورتی هدفمند برخوردار باشند. هر چند زمانی که منابع محدود هستند، الزامات قانونی باید تعدیل گردند. به عنوان مثال، وقتی دادگاه‌ها ضعیف باشند، باید به منظور حفاظت از حقوق سهامداران بر سازوکارهای دیگری نظیر در نظر گرفتن حد آستانه‌ای پایین برای حضور سایر سهامداران در مجامع تاکید کرد و نکته آخر اینکه وضع قوانین باید به موقع، شفاف و با تبیین و توضیح کامل صورت گیرد.

حفاظت از حقوق سهامداران اقلیت

در هر ۵ منطقه برگزاری میزگردها، تمرکز کنترل و مالکیت در اختیار شرکت‌های مشخص یا گروه شرکت‌ها کاملاً مشهود است. اگر چه تمرکز مالکیت به عنوان راهکار مشکل اساسی مالک/نماینده در حاکمیت شرکتی مطرح است، ولی در صورت عدم وجود چهارچوب قانونی و نظارتی معتبر، منافع مورد انتظار را در بر نخواهد داشت. این موضوع به ویژه زمانی مصداق می‌یابد که کنترل به شکل هرمی اعمال می‌گردد و منجر به تفکیک حق رای از حقوق نقدی می‌شود. این معضل در صورتی تشدید می‌گردد که اطلاعات کافی درباره مالکیت نهایی موجود نباشد و از ساختارهای کنترلی مبهم^{۱۳} استفاده شود. مشکلات بالقوه ناشی

پیاده‌سازی صحیح و اجرای اثربخش در کشورهای مواجه با محدودیت عرضه منابع انسانی و مالی مورد نیاز به یک معضل مبدل می‌گردد. اقامه دعوی از سوی سهامداران به ندرت اتفاق می‌افتد یا اصلاً دیده نمی‌شود و اقدامات قانونگذاران، بورس سهام یا سایر پیکره‌های قانونی مربوطه رایج نیست و یا اینکه از اثربخشی لازم برخوردار نمی‌باشد. لذا اصلاح اجرای قوانین مستلزم بازنگری گسترده آنها جهت اصلاح عملکرد قوه قضائیه و تقویت قانونگذاران بورس، با پیش‌بینی بستر لازم برای گسترش پاسخگویی و افزایش اثربخشی پیکره‌های خود کنترل با قوانین خاص خود است. اجرای قوانین و پیاده‌سازی آنها با نهادینه کردن قانون‌مداری و خود نظمی در بین مقامات مجاز و دستیابی به ثبات، شفافیت و قابلیت پیش‌بینی بیشتر در چهارچوب قوانین و مقررات موجود، قابل حصول است. مهم‌تر از همه اینکه در تبیین معیارهای سنجش قوانین و مقررات باید منابع واقعی در دسترس به منظور اجرای آن قوانین را نیز مدنظر قرار داد.

همچنین برخی از کشورها با هدف تسهیل دستیابی سهامداران به حقوق ایشان، خصوصی‌سازی را ترغیب می‌کنند. مقالات آسیایی حاصل از میزگردها، به برخی از این روش‌ها و اقدامات اشاره می‌کنند. به طور کلی هر یک از مقالات آسیایی حاصل از میزگردها، به برخی از این روش‌ها و اقدامات اشاره می‌کنند. به طور کلی هر یک از این مقالات به سازوکارهایی می‌پردازد که به خویش فرمایی^{۱۴} و نظم بازار تشویق می‌کند و بدین طریق راه کارهایی برای اجرای قوانین در یک چهارچوب قانونی ضعیف فراهم می‌آورد.

اگر چه برخی از ویژگی‌های مطرح شده در اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی، مستلزم اقداماتی از سوی هیات مدیره، سهامداران و دیگران است، دولت نیز در زمینه اصلاح اجرای قوانین و مقررات نقش مهمی برعهده دارد. هیات مدیره معمولاً قادر به اتخاذ ساختاری مناسب با هدف نظارت اثربخش بر مدیران و پاسخگویی موثر به سهامداران است. تحقق عملی مشخصه‌های مطلوب نظیر همکاری بین سهامداران و حفاظت از حقوق سهامداران اقلیت ممکن است تا حدود زیادی منوط به اقدام در زمینه حذف محدودیت‌های قانونی و الزام به احقاق خود ایشان باشد. علاوه بر این، ممکن است اقدام در راستای خصوصی‌سازی به تنهایی منجر به ایجاد رویه‌های حاکمیت شرکتی مناسب و مطلوب نگردد. به عنوان مثال، هنگامی که مدیران، قدرتمند و بازارهای سرمایه ضعیف هستند، هیات مدیره

مستقیم معاملات عمده توسط سهامداران، گسترش حق رای و فرهنگ استفاده از آن، حق تقدم در افزایش سرمایه و سایر سازوکارهایی را توصیه می‌کنند که می‌تواند مانع از معاملات همراه با سوءاستفاده گردد. به همین ترتیب در مورد نقش هیات مدیره در این قبیل معاملات نیز بحث می‌کنند و اهمیت وجود مدیران مستقل در هیات مدیره را گوشزد می‌کنند که قادر به ارزیابی معاملات اشخاص وابسته و در صورت لزوم بلوکه کردن این معاملات هستند.

به دلیل اهمیت این موضوع از دید بازار که باید اداره شرکت با در نظر گرفتن منافع همه سرمایه‌گذاران صورت گیرد، اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی افشای کامل معاملات اشخاص وابسته با اهمیت توسط شرکت را فوق‌العاده مهم می‌دانند. چنین معاملاتی شامل معامله با اشخاصی است که آن شخصیت یا مدیران آن در شرکت حایز منافع باشند یا با سهامداران اصلی شرکت، روابط و وابستگی نزدیکی داشته باشند. اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی بر سودمندی آگاهی هیات مدیره از چنین معاملاتی تاکید می‌کنند که به نوبه خود منجر به افشای این معاملات در بازار می‌گردد. البته باید توجه داشت که این امر، ناقض نظارت شرکت بر چنین معاملاتی نیست. درحالی که اکثر سهامداران کنترل‌کننده، افراد یا خانواده‌ها هستند، در بسیاری از موارد به‌رغم اقدام گسترده در زمینه خصوصی‌سازی طی ده‌سال گذشته، دولت مالک اصلی دارایی‌های تجاری است. هم مالکیت دولتی و هم خصوصی‌سازی با توجه به مباحث حاکمیت شرکتی جای بحث دارد. به ویژه در زمینه اصلاح سازوکارهای نظارتی در شرکت‌های دولتی و حفاظت از حقوق اقلیت در شرکت‌های خصوصی می‌توان بحث کرد. عملکرد مالکانه دولت در شرکت‌هایی که سهامدار آنهاست، حتی با در نظر گرفتن منافع حاصل از خصوصی‌سازی جزیی که در بسیاری از کشورها به روشی جهت آغاز تجدید ساختار و افزایش فشارهای تحمیلی از جانب شرکت‌های خصوصی بر شرکت‌های رقیب تبدیل شده است، هنوز به طور کامل حذف نشده است. کارگروه سازمان همکاری و توسعه اقتصادی در زمینه خصوصی‌سازی و حاکمیت شرکتی واحدهای انتفاعی دولتی درصدد ایجاد مجموعه رهنمودهایی است که کشورها را نسبت به معیارگذاری بهتر در مورد عملکرد مالکانه دولت قادر می‌سازد. این کار مستلزم فرآیند مشاوره و رایزنی گسترده بین کشورهاست.

از این ترکیب مسالکانه متمرکز، شامل حفاظت ضعیف از سهامداران اقلیت و عدم کفایت افشا، در همه میزگردهای منطقه‌ای تبیین و توصیف گردیده‌اند. زمانی که حمایت از حقوق سهامداران اقلیت کافی نباشد، سهامداران کنترل‌کننده اقدام به بهره‌برداری شخصی از منابع شرکت به نفع خویش خواهند کرد. ممکن است این منافع که برای یک شخص معتنا به هستند، در سطح کلان، هزینه‌های با اهمیتی نظیر بحران در بازار و افزایش ریسک کشور را در پی داشته باشند که توسعه بازارهای مالی را به تعویق می‌اندازد. در سطح خرد، نه تنها سهامداران اقلیت صدمه می‌بینند، بلکه دسترسی شرکت‌ها به سرمایه نیز با محدودیت مواجه خواهد شد. بنابراین محیط حاکمیت شرکتی ضعیف نهایتاً به ضرر سهامداران کنترل‌کننده تمام خواهد شد.

اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی بر نیاز به حمایت از حقوق سهامداران اقلیت تاکید می‌کنند، به‌ویژه در مواردی که سهامداران کنترل‌کننده‌ای با منافع متضاد با دیگران وجود داشته باشند. این موضوع بالاخص در مواردی مشهود است که چهارچوب قانونی و حکومتی در زمینه حمایت از حقوق اقلیت ضعیف عمل می‌کند. اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی منطقی بودن انتظار سهامداران در مورد اینکه سوءاستفاده از قدرت توسط افراد درون سازمانی (شامل سهامداران کنترل‌کننده) منع شود را مجدداً مورد تاکید قرار می‌دهند. در مواردی که چنین سوءاستفاده‌هایی مشخصاً از طریق قانونی ممنوع نیستند یا زمانی که اجرای قوانین به صورت اثربخش انجام نمی‌شود، اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی توجه سیاستگذاران را به هزینه‌های اقتصادی این مهم جلب کرده و آنان را به پر کردن این شکاف نظارتی فرا می‌خواند.

شاید مهم‌ترین مشکل که پیامد مستقیم ترکیب مالکیت متمرکز، ساختارهای کنترلی مبهم، حفاظت ضعیف از سهامداران اقلیت و عدم کفایت افشا می‌باشد، سوءاستفاده‌های مکرر در جریان معاملات اشخاص وابسته باشد. جلوگیری از چنین معاملاتی، یکی از اولویت‌های اصلی برای دستورالعمل حاکمیت شرکتی در هر ۵ میزگرد است و پیش‌نیاز جذب سرمایه‌گذاران اقلیت در بلندمدت می‌باشد.

میزگردها به طور دقیق این موضوع را مورد بحث قرار داده‌اند. مقالات منتشره نیز به بحث در مورد اصلاحات با اهمیت در افشای معاملات اشخاص وابسته - به‌خصوص شخصیت افراد وابسته و منافع با اهمیت آنها در معامله - می‌پردازند و تصویب

تقویت نقش مالکانه سهامداران

در برخی میزگردها چنین بیان شده است که بهبود حمایت از سهامداران مستلزم حفاظت از حقوق اساسی نظیر حق تضمین مالکیت سهام یا حضور و مشارکت در مجامع عمومی سهامداران است. در برخی کشورها، این حقوق اساسی رعایت می‌شوند، اما مشارکت کامل سهامداران هنوز هم مشمول محدودیت‌های گوناگونی است. این محدودیت‌ها برای سهامداران (از جمله سهامداران خارجی) در سطح بالاتری قرار دارند.

در بسیاری از موارد سهامداران به منظور بهبود بر شرکت خود اقدامات دیگری نیز انجام می‌دهند. برخی سهامداران کنترل‌کننده، پس از اقدام در راستای بهبود حاکمیت شرکتی، از افزایش عظیم در ارزش و ثروت شخصی منتفع می‌شوند. موسساتی که به سهامداران کنترل‌کننده خود اجازه می‌دهند تا نشانه‌هایی در مورد نظارت مناسب، به بازارهای سهام ارائه دهند، این فرآیند انتفاع شخصی را تسهیل می‌کنند. همزمان با اهمیت روزافزون صندوق‌های بازنشستگی، صندوق‌های ارزی و سایر سرمایه‌گذاران نهادی در بازارها، آنها نیز باید نقش مهم‌تری در نظارت بر شرکت‌های سرمایه‌پذیر خود ایفا نمایند.

در مورد اعمال حقوق مالکانه، اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی از حق عزل و نصب اعضای هیات مدیره توسط سهامداران، حمایت می‌کنند. سهامداران باید بتوانند از هیات مدیره در مجامع عمومی سوال و با آنان در زمینه برخی مسائل بحث و گفتگو نمایند، هر چند نیل به چنین جایگاه و موقعیتی ساده نیست. اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی از هیات مدیره می‌خواهند که سیاست پاداش هیات مدیره و مدیران اجرایی کلیدی را (با هدف تبیین ارتباط بین پاداش و عملکرد) فرموله و افشا کنند. سهامداران باید قادر به ارائه دیدگاه‌های خود در زمینه این سیاست و هرگونه حصه سهمی در آن نظیر اختیار خرید سهام باشند و آن را به تصویب برسانند.

حتی برای سرمایه‌گذاران نهادی نیز استفاده آگاهانه از حقوق مالکانه هزینه‌بر است. در بسیاری موارد، سرمایه‌گذاران نهادی احساس می‌کنند که منافع آنها در شرکت‌های خاص در حدی نیست که این هزینه‌ها را توجیه کنند. به منظور غلبه بر این مشکل، اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی توصیه می‌کنند که مقامات قانونی به موسسات (یا سایر سهامداران) اجازه مشارکت دهند یا حتی آنها را به همکاری ترغیب نمایند. هماهنگی بهتر در انتصاب و انتخاب اعضای هیات مدیره، طرح پیشنهادها به منظور

بحث و بررسی و مذاکره مستقیم، همگی به عنوان شیوه‌هایی معتبر و مناسب در زمینه بهبود حاکمیت شرکتی مطرح هستند. دیدگاه اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی آن است که هزینه‌های مالکیت اثربخش می‌تواند و باید کاهش یابد. یک روش انجام این کار، کنارگذاری حصارهای قانونی غیرضروری در انجام گفتگوی مستمر بین سرمایه‌گذاران و شرکت‌ها توسط کشورهاست. در همین راستا، با علم به اینکه چنین ارتباط نزدیکی می‌تواند منجر به جلوگیری از سوءاستفاده‌ها شود (به‌ویژه هنگامی که تضاد منافع وجود دارد)، اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی توصیه می‌کنند که افشای عمومی اطلاعات به بازارها باید به بهترین شکل صورت گیرد و هرگونه اطلاعات اضافی افشا شده توسط شرکت‌ها برای سرمایه‌گذاران نهادی باید با هدف کمک به آنان در درک پیش زمینه‌های تهیه چنین اطلاعاتی ارائه شود.

تضاد منافع

اطمینان از سلامت چهارچوب اثربخش حاکمیت شرکتی، نیازمند حمایت توسط عوامل موثر بر آن می‌باشد، این عوامل نظیر تحلیلگران مالی، کارگزاران و نمایندگان هیات رتبه‌بندی می‌توانند بر تصمیمات سرمایه‌گذاران اثرگذار باشند. چنین مداخله و نظارتی لازم است، زیرا اغلب بین تامین‌کنندگان خدمات و شرکت‌های صاحبکار آنها روابط نزدیکی وجود دارد که مشمول تضاد منافع می‌باشد.

در میزگردهای منطقه‌ای، اغلب از بدهی به عنوان منبع اصلی تامین مالی خارجی یاد شده است. اما در بسیاری از کشورها حمایت ضعیف از حقوق اعتباردهندگان و گریز از ورشکستگی منجر به افزایش هزینه‌های استقراض و عدم توان اخذ وام به شکل معمول می‌گردد. جلوگیری از معاملات ناصحیح و الزام مفاد قرارداد وام به شیوه‌ای اثربخش می‌تواند منجر به ارتقای حمایت از اعتباردهندگان شود و دسترسی به وام‌های تجاری را تسهیل کند که هدف نهایی آن نه فقط حمایت از حقوق اعتباردهندگان پس از عدم توان پرداخت دیون، بلکه تسهیل مدیریت ریسک و اطمینان از رفتار منصفانه در قبال اعتباردهندگان قبل از هرگونه عدم توان پرداخت دیون می‌باشد.

اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی پیشنهاد می‌کنند که چهارچوب حاکمیت شرکتی با ملحوظ داشتن یک چهارچوب کارآمد در برگیرنده عدم توان ایفای تعهدات و الزام اثربخش

معرفی موسسات حسابرسی عضو انجمن حسابداران خبره ایران

در اجرای مصوبه شورایی عالی انجمن حسابداران خبره ایران و به استناد ماده ۱۰ اساسنامه انجمن بدین وسیله موسسات حسابرسی عضو انجمن حسابداران خبره ایران که حداکثر شرکاء آنها حسابداران مستقل عضو انجمن می باشند، به شرح زیر و به ترتیب الفبا معرفی می گردند.

فهرست

- ۱- آزموگان
- ۴- آزمون
- ۵- آزمون سامانه
- ۶- آریاروش
- ۲- امجدتراز سپاهان
- ۳- ایران مشهود
- ۷- اصول پایه فراگیر
- ۸- آریان فراز
- ۹- ارکان سیستم
- ۱۰- اصول اندیشه
- ۱۱- بهرادمشار
- ۱۲- بیات رایان
- ۱۳- بیداران
- ۱۴- بهروزآوران ژرف اندیش
- ۱۵- تدوین و همکاران
- ۱۶- تلاش ارقام
- ۱۷- حسابرسیین
- ۱۸- خبره
- ۱۹- دایارایان
- ۲۰- دش و همکاران
- ۲۱- رایمند و همکاران
- ۲۲- سخن حق
- ۲۳- سپاهان تراز
- ۲۴- فراز مشار
- ۲۵- ممیز
- ۲۶- تواندیشمان
- ۲۷- همیار حساب

انجمن حسابداران خبره ایران

تلفنهای ۰۲۹۲۶ ۸۸۹۰

۰۵۹۲۰ ۸۸۹۰

فاکس ۰۹۷۲۲ ۸۸۸۹۹۷

E-Mail: Anjoman@systemgroup.net

info@iranianica.com

موسسه حسابرسی آزموگان عضو انجمن حسابداران خبره ایران عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

● مهرداد آل علی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
● فرشاد فرزاد (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
● عبدالحمید افروز (حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی، بازرسی قانونی، ارائه خدمات حسابداری، مشاوره‌های و طراحی سیستم‌های مالی، نظارت بر امور نصفه
تلفن: ۰۲۶۳۹-۸۸۸۰، ۰۳۴۶۵-۸۸۸۰، ۰۷۳۴۰-۸۸۷۵
فاکس: ۰۷۳۴۱-۸۸۷۵
نشانی: خیابان کریمخان زند - خیابان حافظ شماره ۷۰۱ - طبقه چهارم صندوق پستی: ۱۴۳۳۵-۷۹۷

موسسه حسابرسی آزمون عضو انجمن حسابداران خبره ایران عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

● فریدون کتباتی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
● جواد کوروزاد (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
● سیدکمال موسوی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی، بازرسی قانونی، طراحی سیستم، نرم‌افزار و مشاوره مالی و مالیاتی
تلفن: ۰۸۷۱-۸۸۰۰۰
فاکس: ۰۱۲۳۱۵-۸۸۰
نشانی: کارگر شمالی، ۴۴۶، طبقه دوم
صندوق پستی: ۱۴۳۹۵/۷۱۶
Email: Azmoon_co@yahoo.com

موسسه حسابرسی امجد

عضو انجمن حسابداران خبره ایران

عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

● محمدحسین احمدی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
● اصغر پهلوان (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
● عباس اصفهانی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی عملیاتی و مالیاتی، بازرسی قانونی، مشاوره‌های مدیریت مالی، طراحی و پیاده‌سازی سیستم‌های مالی، دفتر تهران: خیابان ولیعصر، کوچه دلپسته (جنب هتل سیمرغ)، پلاک ۴، طبقه سوم
تلفن: ۰۲۱-۸۸۷۰۵۳۰۸
فاکس: ۰۲۱-۸۸۷۰۵۳۰۸
دفتر اصفهان: میدان آزادی، خیابان آزادگان، کوی کارگران ساختمان ۲۰، طبقه سوم، واحد ۶
تلفن: ۰۳۱۱-۶۶۲۱۳۲۵
فاکس: ۰۳۱۱-۶۶۲۸۹۹۲
صندوق پستی اصفهان: ۱۹۹-۸۱۶۲۵
http://www.amjad.ir
info@amjad.ir

موسسه حسابرسی آزمون سامانه

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

● عبدالرضا (فرهاد) نورپوش (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
● علی اصغر نظمی مهری (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
● حسین قاسمی رومی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی، بازرسی قانونی، ارائه خدمات مشاوره مالی و مدیریت و طراحی و استقرار سیستم‌های مالی و ارزیابی سهام
نشانی: خیابان بهار شیراز تقاطع سه‌روندی جنوبی شماره ۹۷ واحد ۸
تلفن: ۰۷۷۵۳۷۹۴۴-۷۷۶۳۷۷۳۰
فاکس: ۰۷۷۵۲۷۴۵۸-۷۷۵۲۷۴۵۸
صندوق پستی: ۱۴۹/۱۵۷۴۵
نشانی: میدان آرژانتین، خیابان زاگرس، شماره ۵ واحد ۲
تلفن: ۰۸۸۷۹۸۲۸۱

آریاروش

موسسه حسابرسی آریاروش

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران
معتد بورس اوراق بهادار

● حبیب جمعی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
● سیدمحمد میرزازاده (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
● سیدعلی حسینی (حسابدار رسمی، کارشناس رسمی دادگستری)

خدمات: حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی، بازرسی قانونی، ارائه خدمات مشاوره‌های و مدیریت، طراحی سیستم‌های مالی و اصلاح حساب
تلفن: ۰۸۸۵۲۶۴۴۶ و ۰۸۸۵۲۷۵۵۸۶۰
نشانی: تهران: سیدخندان ابتدای سه‌روندی شمالی، خیابان شهید کوروش مهاجر، شماره ۷ واحد ۵
صندوق پستی: ۱۵۸۷۵۷۹۱۹

معرفی موسسات حسابرسی

عضو انجمن حسابداران خبره ایران

ایران مشهود

موسسه حسابرسی و خدمات مالی و مدیریت

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

● محمدرضا کلچین پور (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
● علیرضا عطوفی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
● سیدعباس اسمعیل زاده (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
● محمدصادق خدایتی (حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی، بازرسی قانونی، ارائه خدمات مشاوره‌های مالی و مدیریت و طراحی سیستم‌های مالی و ارزیابی سهام
تلفن: ۰۸۸۷۹۱۴۹۹-۸۸۷۹۱۴۳۷، ۰۸۸۷۸۵۷۶۵-۸۸۷۹۱۴۳۷
فاکس: ۰۸۸۷۹۱۴۷۰
نشانی: خیابان وحید دستگردی (ظفر) - بین خیابان آفریقا و بزرگراه مدرس - پلاک ۲۴۸ - طبقه چهارم صندوق پستی: ۱۴۱۵۵-۴۸۹۹
دفتر اهواز: فلکه سوم کیانپارس، خیابان اردیبهشت، پلاک ۳۲، طبقه سوم، تلفن: ۰۶۱۱-۳۳۳۶۶۲۵
Email: info@iranmashhood.com
Website: www.iranmashhood.com

موسسه حسابرسی و خدمات مدیریت اصول پایه فراگیر

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- **ابراهیم موسوی** (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- **حسن صالح آبادی** (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- **هوشنگ منوچهری** (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی، بازرسی قانونی، ارائه خدمات مشاوره‌ای و طراحی سیستم‌های مالی
 تلفن: ۸۸۴۲۳۵۳۴ - ۸۸۴۱۱۵۰۵
 فاکس: ۸۸۴۲۳۵۳۴ - ۸۸۴۱۱۵۰۵
 نشانی: خیابان مطهری - جنب باشگاه بانک سپه
 پلاک ۴۳ طبقه ۴
 صندوق پستی: ۵۹۳۵ - ۱۵۸۷۵

موسسه حسابرسی

ارکان سیستم

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- **محمد شوقیان** (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- **عبداله شفاعت** (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- **جبرائیل بهاری** (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی، بازرسی قانونی، ارائه خدمات مشاوره‌ای و طراحی سیستم‌های مالی (به همراه نرم‌افزارهای مالی)

تلفن: ۲ و ۸۸۸۰۴۹۴۱ فاکس: ۸۸۸۰۴۹۴۰
 دفتر مرکزی: تهران، خیابان ولیعصر، نرسیده به خیابان فاطمی، خیابان شهید حمیدصدر پلاک ۳۸ طبقه دوم آپارتمان شماره ۱۰
 دفتر تریز: خیابان امام سهراهی طالقانی، مجتمع خدمات تجاری شهید طبقه دوم واحد ۸
 تلفکس: ۵۵۳۳۵۷۰ - ۰۴۱۱
 Email: m_shoghian@yahoo.com

موسسه حسابرسی بیات رایان

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- **منوچهر بیات** (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- **ابوالقاسم فراتی** (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- **عبدالحسین رهبری** (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- **علیرضا جم** (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)

خدمات: طراحی سیستم (نرم‌افزار) مشاوره مالی و مالیاتی، خدمات حسابداری، خدمات حسابرسی عملیاتی و مالیاتی
 تلفن: ۸۸۵۰۴۵۸۶۸
 فاکس: ۸۸۵۰۲۰۴۵
 نشانی: خیابان مطهری - بین کوه نور و دریای نور - شماره ۲۳۹ - طبقه دوم

Email : kpmg-br@parsonline.net
 Kpmg-br@neda.net

موسسه حسابرسی آریان فراز

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- **مهدی سوادلو** (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- **داریوش امین‌نژاد** (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- **محمودرضا ناظری** (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی و بازرسی قانونی، حسابرسی مالیاتی، حسابرسی عملیاتی، ارائه خدمات مالی و مشاوره‌ای، طراحی سیستم‌های مالی، ارزیابی سهام و حسابرسی داخلی.

تلفن: ۸۸۵۲۶۳۱ - ۸۸۵۲۱۹۰۷
 فاکس: ۸۸۵۲۱۹۰۶
 نشانی: تهران - خیابان دکتر بهشتی، میدان تخیلی، خیابان صابونچی، کوچه دوم (اداسی)، پلاک ۵، واحد ۷، کدپستی: ۱۵۳۳۶۳۵۴۱۹

موسسه حسابرسی اصول اندیشه

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران
حسابرسان معتمد بورس

- **شهریار آذری سامانی** (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- **محمدرضا یادگاری** (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- **فریدا عطایی** (حسابدار رسمی)

خدمات حسابرسی شامل انواع حسابرسی: بازرسی قانونی، مشاوره مدیریت مالی، طراحی و پیاده‌سازی سیستم مالی، خدمات مالی و حسابداری و مالیاتی، نظارت بر امور نصابی، خدماتی که توسط دادگاه‌ها و مراجع قضایی ارجاع می‌شوند.

تلفکس: ۸۸۷۹۹۳۶۵
 نشانی: میدان آرژانتین - خیابان آوند - بین بست کامیج - پلاک ۵ - واحد ۳
 Email: osooleandisheh@iacpa.ir

موسسه حسابرسی بیداران

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- **عباس اسرارحقیقی** (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- **یدالله امیدوری** (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- **حسین فرج‌اللهی** (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی، بازرسی قانونی، طراحی سیستم‌های مالی، مشاوره مالی و مالیاتی، ارزیابی سهام
 تلفن: ۸۸۳۰۶۹۱۱۸۸۸۲۹۷۶۱۸۸۸۳۵۲۰۷
 فاکس: ۸۸۸۳۱۶۸۱
 نشانی: شمال میدان مفتح‌نیر، خیابان زیرک‌زاده، شماره ۲۲، طبقه اول

موسسه حسابرسی بهروز آوران

ژرف‌اندیش

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- **حمید طباطبائی زاده فشارکی** (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- **علیرضا مسعودخوردستی** (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- **عبدالنصر احمدیان** (حسابدار رسمی)
- **داریوش فارسی‌منش** (حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی صورت‌های مالی، حسابرسی مالیاتی، بازرسی قانونی، خدمات مشاوره مالی و مالیاتی، خدمات حسابرسی داخلی، ارزیابی سهام
 تلفن: ۲۲۹۱۳۲۴۰ - ۲۲۲۲۸۴۴۵ فاکس:
 نشانی: خیابان شریعتی، نبش بلوار میرداماد، ساختمان ۲۰۰۰، طبقه دوم، واحد ۱۰

موسسه حسابرسی و خدمات مدیریت بهراد موشار

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- **مهربان پرویز** (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- **فریده شیرازی** (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- **شیرین مشیر فاطمی** (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- **رضا یعقوبی** (حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی، بازرسی قانونی، مشاوره مالی و مالیاتی، خدمات حسابداری، طراحی سیستم‌های مالی، ارزیابی سهام، حسابرسی داخلی

تلفن: ۸۸۳۰۹۴۹۰ - ۸۸۳۲۶۵۲۷ فاکس:
 نشانی: تهران - خیابان مطهری خیابان فجر (جم سابق) پایین تر از کانون زبان پلاک ۲۹ طبقه دوم
 صندوق پستی ۱۵۸۷۵/۵۵۵۱
 کدپستی ۱۵۸۹۷۸۳۱۱۶
 Email : info@behradmoshar.com

انجمن حسابداران خبره ایران

تلفنهای: ۸۸۹۰۲۹۲۶

۸۸۹۰۵۹۲۰

فاکس: ۸۸۸۹۹۷۲۲

Email: Anjoman@systemgroup.net

info@iranianica.com

۱۵

موسسه حسابرسی تدوین و همکاران ERNST & YOUNG INTERNATIONAL

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- احمد ثابت مغفوری (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- ابوالقاسم فخاریان (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- علیرضا خالقی (حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی عملیاتی - حسابرسی مالیاتی - بازرسی قانونی، ارائه خدمات مشاوره‌ای و طراحی سیستم‌های مالی
تلفن: ۸-۸۸۷۸۲۰۹۶ فاکس: ۸۸۸۸۶۱۵۰
نشانی: خیابان ولیعصر، پائین تر از میدان ونک، پلاک ۱۲۷۹/۱

صندوق پستی: ۱۹۳۹۵/۳۱۴۹
Email: tadvinco@mail.dci.co.ir

۱۶

موسسه حسابرسی تلاش ارقام

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- حسن خدایی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- فیروز عربزاده (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- خلیل گنجه (حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی، بازرسی قانونی، ارائه خدمات مشاوره‌ای مالی و مالیاتی، اصلاح حساب، ارزیابی سهام و طراحی سیستم‌های مالی
تلفن: ۸۸۷۷۸۸۱۱ فاکس: ۸۸۸۷۲۷۵۴
دفتر تهران: خیابان گاندی، خیابان بیستم، شماره ۱۸، واحد ۶

دفتر تبریز: خیابان ولیعصر، خ کریم خان، خیابان شهید آذرینیا، بن بست رهی
تلفن: ۳۳۱۲۷۷۸ فاکس: ۳۳۳۰۵۵۵

۱۷

حسابرسین موسسه حسابرسی و بهبود سیستم‌های مدیریت

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- حسین اسمانی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- بنوچهر زندی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- منیژه آریانیپور (حسابدار رسمی)
- مصطفی خادم‌الحسینی (حسابدار رسمی، حسابدار مستقل)
- ابو الفضل بسطامی (حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی، بازرسی قانونی، ارائه خدمات مشاوره‌ای و طراحی سیستم‌های مالی
تلفن: ۸۸۷۲۱۲۶۹، ۸۸۷۱۹۷۴۳، ۸۸۷۱۶۵۱۸
نشانی: خیابان قائم مقام فرامانی، ساختمان ۲۱۶، طبقه سوم، واحد ۲۶
Email: hesabresin@rayankoosh.com

۱۸

موسسه حسابرسی خبره

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- داود خمارلو (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- نعمت‌اله علیخانی‌راد (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- سیاوش سپیلی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی، بازرسی قانونی، ارائه خدمات مشاوره‌ای و طراحی سیستم‌های مالی
تلفن: ۸۸۸۰۴۵۱۹-۲۱ فاکس: ۸۸۹۰۲۳۲۰
نشانی: خیابان ولیعصر، کوی پزشکیپور (شمال فروشگاه قدس) شماره ۲۳ کدپستی: ۱۵۹۴۸

۱۹

موسسه حسابرسی و خدمات مالی دایاریان

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- علی امامی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- غلامحسین نوانی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- عبدالحسین فرزاد (حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی بازرسی قانونی، مشاوره مدیریت مالی، طراحی و پیاده‌سازی سیستم‌های مالی، نظارت مالی و حسابداری و مالیاتی، نظارت بر امور نصب
تلفن: ۸۸۵۲۸۶۰۰ فاکس: ۸۸۷۳۹۰۵۶
نشانی: خیابان شهید بهشتی، خیابان سرفراز، خیابان هفتم، شماره ۵۰، طبقه دهم
صندوق پستی: ۱۵۷۴۵-۹۲۷
Email: DAYA RAYAN@apadana.com

۲۰

موسسه حسابرسی

دش و همکاران

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- بهروز دارش (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- سید حسین عربزاده (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- میلتن ایوان کریمیان (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی، بازرسی قانونی، ارائه خدمات مشاوره مالی و مالیاتی، اصلاح حساب، ارزیابی سهام، طراحی سیستم‌های مالی
تلفن: ۶۶۹۴۵۴۶۷-۶۶۹۴۵۴۶۵ فاکس: ۶۶۴۲۹۹۷۱
نشانی: تهران - خیابان جمالزاده شمالی بالاتر از بلوار کشاورز روپروی بانک ملی شماره ۲۵۳ صندوق پستی: ۱۴۱۸۵/۴۸۷
Email: Dash_Co@neda.net

۲۱

موسسه حسابرسی

رایمند و همکاران

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- عباسعلی دهدشتی‌نژاد (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- فریبرز امین (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- همایون مشیرزاده (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی، بازرسی قانونی، ارائه خدمات مشاوره مالی و مالیاتی، اصلاح حساب
تلفن: ۸۸۸۰۳۰۴۴ فاکس: ۸۸۹۰۳۴۹۶
نشانی: تهران - خیابان زرتشت غربی، پلاک ۳۲، طبقه پنجم
Email: rymand@rymand.com

راهنمای موسسات حسابرسی

عضو انجمن حسابداران

خبره ایران

۸۸۹۰۵۹۲۰-۸۸۹۰۲۹۲۶

۲۲

**موسسه حسابرسی و خدمات مدیریت
سخن حق**

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- شهره شهبلائی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- موشنگ خندونی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- اسفانه نیلی اصفهانی
- حسابدار مستقل، حسابدار رسمی

خدمات: حسابرسی مالیاتی، حسابرسی عملیاتی،
بازرس قانونی، ارائه خدمات مشاوره در زمینه
امور بانک، بیمه، فن آوری اطلاعاتی
تلفن: ۸۸۷۹۴۶۴۶
تلفاکس: ۸۸۷۹۴۹۲۸

صندوق پستی: ۴۱۷۵ - ۱۴۱۵۵
نشانی: میدان آرژانتین، اول بزرگراه آفریقا، روبروی
پارکینگ بیهنی، پلاک ۹، بلوک ب، واحد شماره ۳
پست الکترونیک: info@sokhanehagh.com
www.sokhanehagh.com

۲۳

موسسه حسابرسی سپاهان تراز

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- سپاهان رحمن لطیفی نائینی
- حسابدار مستقل، حسابدار رسمی
- عباس خیری گهری
- حسابدار مستقل، حسابدار رسمی
- سیدشهریل نوربان
- حسابدار مستقل، حسابدار رسمی
- مهراں یوریان (حسابدار رسمی)
- علیرضا جعفری (حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی و بازرسی قانونی، حسابرسی
مالیاتی، حسابرسی عملیاتی، مشاوره مدیریت مالی،
طراحی و پیاده سازی سیستم مالی، خدمات مالی و
حسابداری و مالیاتی، ارزیابی سهام، نظارت بر امور تصفیه
تهران: بلوار میرداماد، خیابان شهید بهزادحصاری
(آرازان جنوبی)، بن بست بیست و یکم، پلاک ۴ طبقه دوم
تلفن: ۲۹۰۳۷۵۸-۹
فکس: ۲۲۲۷۶۳۳۸
اصفهان: خیابان آزادگان (سعادت آباد) شماره ۹، طبقه
دوم

تلفن: ۰۳۱۱-۶۶۹۹۴۹۴-۶۶۹۹۵۹۵
فکس: ۰۳۱۱-۶۶۸۷۶۰۰
www.sepahantraz.com
info@sepahantraz.com

۲۴

**موسسه حسابرسی
فراز مشاور**

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- پرویز حسابداری
- حسابدار مستقل، حسابدار رسمی
- پروین ایفغانی
- حسابدار مستقل، حسابدار رسمی
- اصغر خندانی شیرازی (حسابدار رسمی)

خدمات: حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی، ارائه
خدمات مشاوره ای و طراحی سیستم های مالی، بازرسی قانونی،
خدمات حسابداری، ارزیابی سهام
تلفن: ۸۸۸۹۴۴۶۸-۸۸۸۹۲۰۳۶
فکس: ۸۸۹۰۰۵۲۸
نشانی: تهران - ولیعصر نیش اسنادمطهری کوچه
افتخار پلاک ۱۲ طبقه دوم کدپستی: ۱۵۹۵۸

۲۵

**موسسه حسابرسی و خدمات مدیریت
همیار**

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- همیشی ناهی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- حسین سیددینخواه (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- سعید سیدقاسمی مهرپایی
- حسابدار مستقل، حسابدار رسمی

خدمات: حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی،
بازرس قانونی، ارائه خدمات مشاوره ای و
طراحی سیستم های مالی
تلفن: ۸۸۹۰۱۵۴۷، ۸۸۸۹۵۳۷۷
۸۸۹۰۷۶۷۹، ۸۸۸۰۲۹۰۱
فکس: ۸۸۸۰۲۸۹۸
نشانی: خیابان کریم خان زند، خیابان آبان جنوبی،
خیابان سپند، پلاک ۹۲، طبقه سوم، واحد ۶،
کدپستی: ۱۵۹۸۶۸۵۵۱۷

۲۶

**موسسه حسابرسی و خدمات مدیریت
نواندیشان**

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- سوزن ایفغانی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
  - غلامعلی رشیدی (حسابدار رسمی)
  - گل و فخرانعلیان (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- خدمات: حسابرسی مالیاتی، حسابرسی عملیاتی،
بازرس قانونی، ارائه خدمات مشاوره ای و
طراحی سیستم های مالی و حسابداری صنعتی
تلفن: ۸۸۸۴۷۹۶۲-۸۸۸۴۱۲۲۷
فکس: ۸۸۸۴۱۲۲۷
نشانی: خیابان میرزای شیرازی، نیش خیابان کامکار
ساختمان ۸۳، آپارتمان ۱۶، کدپستی: ۱۵۸۵۷
Email: nouandishan@yahoo.com

۲۷

همیار حساب

موسسه حسابرسی و خدمات مالی

عضو انجمن حسابداران خبره ایران
عضو جامعه حسابداران رسمی ایران

- نوریان شمع ربانی (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- مسعود دیارک (حسابدار مستقل، حسابدار رسمی)
- محمدرضا سلیمان نیا
- حسابدار مستقل، حسابدار رسمی

خدمات: حسابرسی عملیاتی، حسابرسی مالیاتی،
بازرس قانونی، ارائه خدمات مشاوره ای و
طراحی سیستم های مالی
تلفن: ۸۸۷۷۴۱۳۱-۸۸۸۷۴۳۰۸
فکس: ۸۸۷۹۰۸۹۹
نشانی: تهران - میدان ونک، خیابان ونک، پاساژ
ونک، طبقه اول، آپارتمان شماره ۱۰۷
صندوق پستی: ۱۴۱۵۵/۱۶۴۳
Email: Hamyar@iranianica.com

راهنمای موسسات حسابرسی

۸۸۹۰۵۹۲۰-۸۸۹۰۲۹۲۶

بررسی اصول بازرگاری شده سازمان همکاری و توسعه اقتصادی.....

حمایت گسترده‌ای از افشای بهتر روابط بین شرکت و حسابرسان مستقل شامل قراردادهای خاص، حق‌الزحمه‌ها و سایر خدمات ارائه شده توسط شرکت‌های حسابرسی صورت گرفته است. از این گذشته برخی کشورها نظیر برزیل، دستورالعملی الزامی تدوین کرده و ارائه خدمات غیر حسابرسی توسط این موسسات را محدود کرده‌اند. افزایش تعهدات حسابرسان نیز به عنوان موضوع با اهمیت مطرح گردیده است.

اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی از اصول نظارتی حسابرسان^{۱۴} منتشر شده توسط سازمان بین‌المللی کمیسیون اوراق بهادار (OECD) در سال ۲۰۰۲ حمایت می‌کنند. این توصیه منجر به ایجاد پیکره‌ای شده است که در راستای تامین منافع عموم، نظارت بر کیفیت و اجرای حسابرسی‌ها را در سرلوحه کار خود قرار داده است. اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی اهمیت پیش‌بینی‌های اخیر توسط بسیاری از کشورها به منظور مواجهه با ساختارهای نامتقارن انگیزش را مورد تاکید قرار می‌دهند که با ارائه خدمات غیرحسابرسی توسط موسسات حسابرسی یا درگیر شدن حسابرسان در حسابرسی کارهای خود افزایش می‌یابد. در اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی مدیریت ارتباط با حسابرسان مستقل به نحوی که از کیفیت بالای استقلال حسابرسان اطمینان دهد نیز به عنوان وظیفه کلیدی هیات مدیره مطرح شده است.

تقویت نظارت بر شرکت توسط هیات مدیره

هیات مدیره شرکت به منزله تکیه‌گاهی است که حقوق مالکانه سهامداران را با تفویض اختیار به مدیران متوازن می‌کند. حاکمیت شرکتی مناسب مستلزم آنست که هیات مدیره با هر ساختاری، بر موضوعات بلندمدت نظیر ارزیابی راهبرد شرکت و فعالیت‌هایی تمرکز کند که منجر به تغییر در ماهیت و جهت حرکت شرکت می‌شود، و خود را بیش از حد در مسئولیت‌های عملکردی روزمره درگیر نکند. به‌طور کلی، هیات مدیره و اعضای آن باید وظایف از پیش تعیین شده و مشخصی داشته باشند و از محرک‌های انگیزشی مناسب به منظور ایفای صحیح وظایف محوله برخوردار باشند.

شرکت‌کنندگان در میزگردها، اکثر اعضای هیات مدیره را غیرفعال و به عنوان امضاکنندگان صرف یا اینکه آنان را فقط در راستای افزایش منافع سهامداران کنترل‌کننده موثر و فعال

حقوق اعتباردهندگان، تکمیل شود. به‌ویژه در بازارهای نوظهور، اعتباردهندگان یکی از ذی‌نفعان کلیدی هستند و مدت، حجم و نوع اعتبارات اعطایی توسط آنان به شرکت‌ها تا حدود زیادی بستگی به حقوق آنها و الزامات قانونی مربوطه دارد، اغلب شرکت‌های دارای حاکمیت شرکتی مناسب، نسبت به شرکت‌هایی که مدارک مثبت کافی ندارند یا در بازارهای فاقد شفافیت کافی فعالیت می‌کنند، قادر به استقراض مبالغ بالاتر و با مدت زمان بازپرداخت مناسب‌تری هستند.

طبق یافته‌های میزگردها در بسیاری از مناطق، بانک‌ها دارای ساختارهای مالی و دیگر مشخصه‌هایی هستند که ممکن است منجر به ایجاد تضاد منافع و تحلیل رفتن "خویش نظارتی" آنها و همچنین نقش آنها به عنوان ناظران امر شود. به عنوان مثال، ممکن است مالکی به‌طور همزمان هم بانک وام‌دهنده و هم شرکت استقراض‌کننده را کنترل کند. این مهم به سهامداران اقلیت بانک، سپرده‌های بانکی و نهایتاً دولت صدمه می‌زند که اغلب به صورت صریح یا ضمنی بیمه سپرده‌های بانک را برعهده دارد. زمانی که شرکت استقراض‌کننده مالک بانک نباشد، دولت غالباً اقداماتی را انجام می‌دهد که منافع خود را از طریق یک فرآیند استقراض سالم، لحاظ کند. خوشبختانه دستورالعمل بانکداری در بسیاری از کشورها در سطح پیشرفته‌ای تدوین شده است.

یکی از محدودیت‌های مورد توجه در سال‌های اخیر آنست که تضاد منافع بسیار گسترده است و اغلب می‌تواند منجر به رفتارهای زیانبار برای سهامداران، سرمایه‌گذاران و ذی‌نفعان شود. از آنجایی که تضاد منافع به اشکال گوناگونی وجود دارد، در بخش‌های مختلف اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی بدان‌ها اشاره شده است. به‌طور کلی، اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی هم از افشای کامل و هم از توضیحات افراد مسئول در مورد نحوه مدیریت تضاد منافع حمایت می‌کنند.

مدیریت تضاد منافع به‌ویژه در مورد حسابرسان مستقل دارای اهمیت است که استقلال آنها به منظور حفظ سلامت بازار اهمیت حیاتی دارد. با در نظر گرفتن محدودیت‌های بالقوه "خویش نظارتی"، روش‌های مختلفی جهت اطمینان از استقلال حسابرسان در میزگردها مطرح شده است. احساس افراد شرکت‌کننده در این جلسات آنست که در عین تاکید بر بهبود خویش نظارتی، به دلیل محدودیت‌های آشکار این سازوکار، نظارت موثر از سوی دولت الزامی است. در این میزگردها،

ارزیابی منصفانه بودن معاملات اشخاص وابسته را اعطا کند. اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی مسئولیت‌های تعریف شده‌ای را برای هیات مدیره مشخص می‌کنند که شامل ایجاد آیین‌نامه اخلاقی شرکتی با هدف اطمینان از مطابقت با قوانین و استانداردها و نظارت بر سیستم‌های کنترل داخلی جهت گزارشگری مالی می‌باشد. همچنین هیات مدیره باید در قبال فرموله کردن و افشای سیاست پاداش مسئول باشد که به‌طور واضح ارتباط بین پاداش و عملکرد را برای مدیران اجرایی کلیدی و اعضای هیات مدیره تبیین می‌کند. اکنون اکثر کشورها، ایجاد کمیته پاداش با حضور اعضای مستقل را به عنوان بهترین راهکار می‌دانند.

از آنجایی که هیات مدیره و اعضای آن نسبت به شرکت و همه سهامداران آن وظایف امانی دارند، اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی به جای آنکه به سادگی به استقلال از مدیریت اشاره کنند، بر ایده کلی استقلال هیات مدیره و عینیت تاکید می‌نمایند. زمانی که شرکت جزئی از گروه است، وظیفه هیات مدیره در قبال شرکت و نه گروه است. هیات مدیره باید معاملات اشخاص وابسته را با استفاده از اعضای مستقل هیات بازرینی و شواهد اطمینان‌بخشی از عدم سوءاستفاده افرادی فراهم آورد. که در موقعیت سوءاستفاده و انجام اعمال غیراخلاقی قرار دارند. اگر چه طی چند سال گذشته، کمیته‌های هیات مدیره برای وظایفی نظیر حسابرسی، پاداش و انتصاب گسترش یافته‌اند، همیشه مفاهیم اساسی به خوبی درک نمی‌شوند و کمیته‌ها اغلب به ایفای نقش‌های متفاوتی در کشورهای مختلف می‌پردازند. به منظور جلوگیری از سردرگمی و با هدف آگاهی بیشتر سرمایه‌گذاران، اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی از این حمایت می‌کنند که ترکیب، هدایت و تفویض اختیار به کمیته‌ها به روشنی تعریف شده باشد و به‌طور کامل افشا گردد.

پایان سخن

این مقاله به تحلیل سازوکارهای نظارتی حاکمیت شرکتی، با تاکید بر مندرجات اصول بازرینی شده سازمان همکاری و توسعه اقتصادی و نیز یافته‌های حاصل از برگزاری میزگردهای منطقه‌ای، پرداخته و مربوط بودن این اصول را برای کشورهای غیرعضو نیز مورد تحلیل و بررسی قرار داده است. اصول سازمان همکاری و توسعه اقتصادی باید به عنوان مدرکی پویا تلقی شود. سازمان همکاری و توسعه اقتصادی نیز علاقه‌مند است تا مطمئن شود این اصول به نحو گسترده‌ای پذیرفته شده و مورد استفاده قرار

می‌دانند. اگر چه کشورها، وظایف قانونی اعضای هیات مدیره را به منظور اعمال منافع شرکت و کل سهامداران در هر منطقه تعیین کرده‌اند و به‌رغم اینکه منشا و ماهیت دقیق وظایف اعضای هیات مدیره در بین کشورهای مختلف تغییر می‌کند، با این وجود، اغلب این الزامات قانونی تاثیر محدودی بر اقدامات و رویه‌های واقعی هیات مدیره داشته است. این امر هم منعکس‌کننده مالکیت متمرکز و هم محدودیت‌های سیستم قضایی است (بسیاری از کشورهای مشارکت‌کننده در میزگردها، دادخواست‌های موفقی از سوی سهامداران اقلیت در مواجهه با اعضای هیات مدیره نداشته‌اند).

یک راه کار کلی، الزام به استفاده بیشتر از اعضای مستقل هیات مدیره است. تعریف استقلال متغیر، ولی عمدتاً شامل استقلال از سهامداران کنترل‌کننده است. در این راستا، باید استفاده از اعضای مستقل در هیات مدیره در کشورها گسترش یابد که قادر به قضاوت آگاهانه و عینی هستند. در برخی کشورها ظهور موسسات آموزش دهنده اعضای هیات مدیره این فرآیند را تسهیل کرده است.

بیش از آنکه استقلال اعضای خاص هیات مدیره لازم باشد، انتخاب بخشی از اعضای هیات مدیره توسط سهامداران اقلیت می‌تواند دارای منافع باشد. روش اصلی پیشنهادی بدین منظور، استفاده از رای‌گیری تجمعی است. در حالی که برخی شرکت‌کنندگان در میزگردها از امکان رای‌گیری تجمعی حمایت کرده‌اند، برخی دیگر نگران این بودند که اعضای هیات مدیره، نمایندگان گروه‌های خاص باشند. فرایند مذکور عملاً بسیار پیچیده است و پیامدهای قطعی آن به‌طور کامل مشخص نیست. اعضای هیات مدیره که نمایندگان همه سهامداران باشند و نه فقط عده‌ای خاص از آنان، بهتر به ارائه خدمات به شرکت و در راستای منافع کل سهامداران آن می‌پردازند. هر چه نقش اعضای هیات مدیره مستقل افزایش یابد، به انتصاب، پاداش و جایگزینی آنها نیز بیشتر توجه خواهد شد.

ساختار هیات مدیره در کشورها مختلف است و در حالی که برخی کشورها هیات مدیره واحد دارند، برخی دیگر هیات مدیره ناظر نیز دارند و بسیاری از ارگان‌های مکمل نظیر هیات حسابرسان قانونی^{۱۵} بهره‌مند هستند. خارج از کمیته اعضای هیات مدیره اجرایی، کمیته‌های تخصصی فقط در برخی کشورهای شرکت‌کننده در میزگرد، به شکل وسیع استفاده می‌شوند. میزگردهای برگزار شده استفاده بیشتر از کمیته‌ها به‌ویژه کمیته حسابرسی را حمایت می‌کنند که می‌تواند به اعضای مستقل هیات مدیره اجازه نظارت بر رویه‌های افشای شرکت و

تجربه ای نو با

سیستم یکپارچه مالی ستاره سپهر

عملکرد عالی

کیفیت مطلوب

پشتیبانی فنی مستمر

سادگی، کارایی و انعطاف فوق العاده

قابلیت انطباق با نیازهای مشتری

کارآنتی عملکرد

قیمت مناسب

اجرا شده در صنایع و کاربردهای مختلف

نسخ استاندارد، حرفه ای و پیشرفته

info@setarehsepehr.com

www.setarehsepehr.com

تهران، میدان ولیعصر، مرکز تجارت ایرانیان،

طبقه چهارم، واحد ۸، شرکت ستاره سپهر افزار

تلفن: ۰۲۱ ۸۸۹۲۹۸۵۵ فکس: ۰۲۱ ۸۸۹۲۹۸۵۶

می‌گیرند. این امر مستلزم گفتگو و مذاکره بین سیاستمداران، قانونگذاران و استانداردهاگذاران است که همگی می‌توانند بر تجربیات عملی حاصل از اجرای اصول تاثیرگذار باشند.

پی‌نوشت‌ها

- 1- Financial Stability Forum(FSF)
- 2- Sound Financial Systems
- 3- Global Corporate Governance Forum
- 4- OECD Steering group on Corporate Governance
- 5- Bank for International Settlement
- 6- International Menetary Fund(IMF)
- 7- World Bank
- 8- International Organization of Securities Commissions(IOSC)
- 9- Basel Committee
- 10- OECD Secretary General
- 11- Listed joint stock company
- 12- Solvency
- 13- Self Enforcement
- 14- opaque
- 15- Principles of Auditor Oversight
- 16- Boards of Statutory Auditors

منابع و ماخذ

- 1- Claessens, S.(2003), **Corporate Governance and Development**, Global Corporate Governance Forum, Focus, 1, 2003.
- 2- IOSCO(2002), **Principles for Auditor Oversight, Statement of the Technical Committee of IOSCO**, Madrid: International Organization of Securities Commission.
- 3- OECD(2002), **White Paper on Corporate Governance in Russia**, Paris: Organization for Economic Cooperation and Development.
- 4- OECD(2003a), **White Paper on Corporate Governance in Asia**, Paris: Organization for Economic Cooperation and Development.
- 5- OECD(2003b), **White Paper on Corporate Governance in Europe**, Paris: Organization for Economic Cooperation and Development.
- 6- OECD(2003c), **Experiences From the Regional Corporate Governance Roundtables**, Paris: Organization for Economic Cooperation and Development.
- 7- OECD(2004a), **White Paper on Corporate Governance in Latin America**, Paris: Organization for Economic Cooperation and Development.
- 8- OECD(2004b), **Corporate Governance: A Survey of Developments in OECD Countries**, Paris: Organization for Economic Cooperation and Development.